

MARIBOR

izica ličja
Ljubljana

Posamezne številke: Na-
vadne Din — 50, ob no-
deljah Din 1.—
TABOR izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri z
datumom naslednjega dne ter stane
mesečno no pošti D 10.—, za ino-
mesečno D 18.—, dostavljen na dom
D 11.—, na izkaznice D 10.—
Inserati po dogovoru.
Naroča se pri upravi „TABORA“,
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Posamezne številke: Na-
vadne Din — 50, ob no-
deljah Din 1.—
UREDNIŠTVO se nahaja v Mari-
boru, Jurčičeva ul. št. 4, 1. nad-
stropje. Telefon iz Maribora št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, priloge, desno. Tele-
fon št. 24. ŠHS poštno-telegrafni ra-
čun št. 11.787.
Na naročila brez denarja se ne
vzira. — Rokopis se ne vrača.

Leto: III. Maribor, petek 29. septembra 1922. Številka: 220.

Naš zunanji položaj. Pred podpisom sporazuma z Italijo.

Na povratku iz Pariza je podal naš zunanji minister dr. Ninčič sotrudniku zagrebške »Riječi« nekaj podatkov o našem zunanjem položaju, ki so zelo važni. Najprej je Ninčič odločno zavrnil vesti, da bi obstajala med njim in med ministrskim predsednikom Pašićem nesoglasja glede stališča naše države v orijentskem vprašanju. Naša vlada se je takoj ob izbruhu orijentske krize postavila na odločno stališče, da je treba spor ob Bosporu in Egejskem morju rešiti mirnim putem, brez kakršnekoli intervencije s te ali one strani. Na istem stališču je stala tudi Francija in zato sta se obe državi medsebojno podpirali. Vse vesti, da je naša država za oborožen odpor proti Turkom, so docela neresnične in tendenciozne. Drugačnega mnenja pa je bila sprva Anglija. Hotela se je z orožjem v roki postaviti v bran proti Turkom ter je za to svojo akcijo iskala zaveznikov pred vsem med na orijentskem vprašanju ožje zainteresiranimi državami, torej tudi pri nas. Vслед tega je prišlo med Francijo in Anglijo do ostrih nasprotstev, ki so grozila upropastiti zločnost velike antante. V ta kritičen spor med Francijo in Anglijo pa je posegla naša država ter prevzela vlogo posredovalca, katero je tudi častno in z uspehom završila. Med Francijo in Anglijo je opustila svojo zahtevo po intervenciji, ker je uvidela, da je docela osamljena. Kot posredovalka je tako kočljivem in važnem sporu je naša država veliko pridobila na ugledu.

S sporazumom, doseženim med Francijo in Anglijo ter ostalimi zavezniki, se naša država strinja popolnoma. Sicer pa sedanji sporazum glede usode Carigrada in vzhodnega dela Tracije ni nov, enak sporazum je bil dosežen že meseca marca letošnjega leta na orijentski konferenci v Parizu. Ze takrat so sile, ki so se vdeležile te konference, pristale na to, da se vrne Turkom Carigrad in del Tracije in prišlo bi bilo že tedaj do rešitve orijentskega spora in zaključka vojne med Turčijo in Grčijo, da ni Turčija zahtevala veliko več, celo Tracijo. Kar se tiče Bolgarije, je bila vedno in je tudi še sedaj nasprotnica skupne meje s Turčijo. Njene zahteve glede Tracije bazirajo na načrtu ustanovitve samostojne, avtonomne Tracije. Sedanji zahtevki sporazuma med Francijo in Anglijo, do katerih je dovedlo naše posredovanje, bodo tvorili osnovo za razpravljanje na orijentski konferenci, ki se bo sestala v najbližjih dneh bodisi v Benetkah ali pa v kakem drugem italijanskem mestu in na kateri bo poleg Francije, Anglije, Italije, Japonske, Romunije, Grčije in Turčije sodelovala tudi naša država. Za naš položaj in ugled je zelo važno, da bomo sodelovali na konferenci, ki bo razpravljala in sklepala o usodi tako važnih vprašanj, kakor so carigradska, dardanelska in tracijska. Kar se tiče specijelno vprašanja Vzhodne Tracije, je Ninčič mnenja, da jo bo težko kaj rešiti za Grčijo; pripadla bo skoro gotovo vsa z Odrinom vred Turčiji.

O rezultatih dela na sejah Zveze narodov v Ženevi je izjavil Ninčič, da so za nas ugodni. Vsa vprašanja, ki zadevajo posredno ali neposredno našo državo in katera so se razpravljala na sejah v Ženevi, so bila rešena v našem smislu, tako do smo lahko docela zadovoljni. Vse države združene v Zvezi narodov priznavajo naš odličen mednarodni položaj ter ga uvažujejo. Ko je Ninčič prispel v Ženovo, so ga že

Enaka prava za nas v Benečiji
Beograd, 28. septembra. (Izvirno.) Včeraj pred sejo min. sveta se je vršila konferenca dr. Ninčiča, Pribičevića in dr. Krstelja. Ninčič je poročal o razgovoru s Schanzerjem in Tostijem v Ženevi. Konstatiral je, da je sporazum z Italijo izvršen in je vprašanje

70,000.000 D za prehrano pasivnih krajev.
Beograd, 28. septembra. (Izvirno.) Akcija za prehrano pasivnih krajev je v polnem teku. V najkrajšem času se prične z rapredajo en detail in

Krvav državni preobrat na Grškem.
Upor v armadi. — Vlada in kralj Konstantin prisiljeni k odstopu. — Proglas Konstantina na narod.

Atene, 27. septembra. (Izvirno.) Včeraj popoldne so se v Lamoni in na drugih točkah obale v atenski okolici izkrcali grške čete iz Mitilen in Chiosa, odkoder so se prepeljale z vojnim brodom, Z oklopnice »Lemnos« se je poslal vladi ultimatum, v katerem se zahteva sprejetje proklamacije polkovnika Gomatasja najkasneje do polnoči. Ob 9. uri zvečer se je sestel ministrski svet pod predsedstvom kralja. Posvetovanju je prisostvoval tudi Papulos. Po ministrskem svetu je izjavil Triataphiliakos, da je celokupna vlada demisionirala. Papulos pa je dobil nalogo, da se pogaja z uporniki. Papulos je nato nemudoma odpotoval v Laurion, kjer se sestane s parlamentarci.

Atene, 27. septembra. (Izvirno.) Opoldne se je vrnil Papulos iz Lauriona. Prinesel je pogoje, ki so jih stavili uporniki. Domneva se, da bodo vsi pogoji brezpogojno sprejeti. Predvsem zahtevajo odstop kralja Konstantina in sestavo nove vlade, kateri naj načeluje venizelistični general Nider. Rojalisti in dvor ne kažejo napram temu gibanju nikakega resnega odpora.

Solun, 27. septembra. (Izvirno.) Tukajšnja garnizija se je priključila upornikom. Vojaško gibanje vodijo venizelistični častniki skupno z rojalisti, vsled česar gibanje nima izključno venizelističnega značaja. Princa Pavla so zaprli na krovu šolske ladje »Elli«.

KEMALISTI SE VEDNO V NEVTRALNI CONI.

Ostra izjava Kemal paše proti Angliji.
Carigrad, 27. septembra. (Izvirno.) Kemalistični oddelek še vedno drži Erekōj v nevtralnju južni coni. Drug oddelek drži Bigho v nevtralnju severni coni. General Harrington je izrekel napram kemalističnemu zastopniku nujno željo, da izpraznijo Turki navedene točke.

Pariz, 27. sept. (Izv.) Mustafa Kemal paša je podal dopisniku »Chicago Tribune« obširno izjavo, v kateri pravi med drugim: hočemo svobodo morskih ožin. Zato smo pripravljene odstraniti utrdbe, a svoje glavno mesto ob Bosporu hočemo imeti varno. — V vprašanju svobode morskih ožin si samo z eno državo sveta nismo edini, z Anglijo. Ako tudi ona isto želi, je vprašanje rešno. Morske ožine so dejansko že v naših rokah, ali vsaj pod našim uplivom. O garancijah za varnost Carigrada naj sklepajo prizadete sile, mi se bomo priklonili njih odločbam. Varnost Marmarskega morja in Carigrada pa tudi zahteva, da nobena tuja mornarica ne sme v polnem številu v ožine. Nelogično je, zahtevati od nas ustavitve zasledovanja pobitega

koč za Italijane v Zadru. narodnega učiteljstva rešeno tako, da ima naša vlada v Benečiji ista prava, kakor Italija v zadresem ozemlju. Pogodba se podpiše te dni v Rimu po povratku Tostija. S strani naše države bo podpisal sporazum naš rimski poslanik Antonijevič.

sicer moke, koruze in žita iz Amerike. Narodna banka je odobrila kredit 70 milijonov dinarjev v to svrhu in je s tem vprašanje definitivno rešeno.

Solun, 27. septembra. (Izvirno.) General Frangel in vojaški poveljnik v Mitileni, ki sta se zoperstavljala upornikom, sta bila zaprta.

Atene, 26. septembra. (Izvirno.) Vlada je odstopila.

Pariz, 27. septembra. (Izvirno.) »Intransigeant« poroča, da so se vstaji v Solunu pridružili tudi vsi mornarji. Bojne ladje »Piltis« in »Lemnos« z devetimi torpednimi rušilci so se že postavile v službo upornikov. Na rtu Sunion se je izkrcalo več oddelkov vstašev. V Atenah, kjer so razširjene najsenzacionalnejše vesti, vlada veliko razburjenje.

Atene, 27. septembra. Kralj se je odpovedal prestolu v prid prestolonasledniku.

Atene, 27. septembra. (Izvirno.) Ob priliki svojega odstopa je izdal kralj Konstantin na narod proglas, v katerem pravi med drugim: Nesrečni dogodki so privedli našo državo v današnji kritični položaj. Ker pa nočem zapustiti tudi najmanjše sence dvoma, da je moja oseba na grškem prestolu le v najmanjši meri ogrožala sveto jedinstvo helenskega naroda in pomoč njegovih prijateljev, se odpovedujem kraljevski oblasti. Od tega trenutka naprej je moj najstarejši sin Jurij vaš kralj.

sovražnika, dočim on v Traciji reorganizira svojo armado. Angleži so proglasili neko cono za nevtralnjo. Ta cona ni nevtralna, temveč ima namen, ščititi grško armado. Današnja angleška vlada je tako nevarna, da ni sprejemljiva za druge države in tudi ne za velik del britske javnosti. Ako bo britska nacija še dalje pustila javne zadeve v rokah državnikov kakor je Lloyd George, bo v temeljih britske države povzročila neozdravljivo razpoko.

DR. KUKOVEC ZA DRŽAVNE NAMEŠČENCE.

Beograd, 27. sept. V današnji seji finančnega odbora je dr. Kukovec zahteval, naj se nujno odpravi maksimiranje draginjskih doklad pri nižjih uslužbenih, dalje se naj odpravi IV. in V. draginjski razred in naj se vsi nameščenci uvrste v 3 plačilne razrede. — Takoj naj se tudi pristopi k povišanju draginjskih doklad. V svrhu kritja predlaga zvišanje zemljiškega davka.

BORZA.
Curih, 28. septembra. (Izvirno.) Pariz 40.65, Zagreb 1.80, London 22.58, Berlin 0.31, Praga 16.65, Italija 22.80, Newyork 536, Dunaj 0.00%, žig. krone 0.00 sedem osmink, Budimpešta 0.2%, Varšava 0.06, Sofija 3.15.

prvi dan posetili zastopniki skoro vseh držav, zastopanih v Zvezi narodov. Posetil ga je tudi madžarski zunanji minister Banffy. Na povratku skozi Ženovo se je Ninčič razgovarjal tudi s Stambulijskim in s Tostijem. Stambulijski mu je izjavil, da je Bolgarija zelo nezadovoljna s pariškim sporazumom v orijentskem vprašanju, po katerem pripada Tracija do Marice z Odrinom Turčiji. Naglasil je ponovno, da bi se Bolgarija zadovoljila edino s tako rečitvijo, ki bi zagotovila Traciji neodvisnost in avtonomijo. S Tostijem se je Ninčič razgovarjal o izvedbi rapsalske pogodbe, kar je imelo za posledico, da je italijanska vlada poslala naš odgovor glede stilizacije 4. točke konvencije o nameščanju učiteljstva na italijanskih šolah v Dalmaciji.

Za obmejno šolstvo.

Torškova številka »Tabora« prinaša na drugem uvodnem mestu vse pozornosti vreden članek o naši šolski politiki. Navedeni članek obravnava razmere na meji v mariborskem okraju. In te razmere v resnici kričijo do neba. Ako mora en učitelj obvladovati več razredov obmejne šole, dočim je takoj onstran meje šolstvo na najvišji stopnji, nas mora vse to navdajati s skrbjo. Po prevratu smo se Slovenci odvadili misli, da imamo še vedno poleg državne narodno mejo. Niti nismo utegnili misliti na vse možnosti Apaške kotline. Zanašali smo se na državo, ki naj dela čudeže.

Res je, kar pravi članek »Tabora«, da je zasedba učiteljskih mest nedostopna, in to ne velja samo za okraj Maribor, ampak tudi za Maribor. Res pa je še več: učnih pripomočkov ni, in pred vsem ne šolskih knjižnic.

Citirani članek apostrofira tudi »Družbo sv. Cirila in Metoda«, češ, kaj dela. Nato lahko odgovarjamo, da družba vrši svojo dolžnost, v kolikor ji je pri omejenih sredstvih in zvišanih potrebah sploh mogoče. Družba CM se prav živahno zanima za vprašanje obmejnih šol. Tekom letošnjega poletja je delegat vodstva po vsej pokrajini informiral vse prizadete kroge o razmerah — seveda se o vsem ne more javno razpravljati.

Točno poznavajoč svojo nalogo in naše neposredne razmere, so se mariborske podružnice CM združile v skupnem namenu, prispevati k sredstvom za ohranitev in izboljšanje našega obmejnega šolstva. Ta sredstva so gmožna. Nemški Avstrijci prinašajo na Štajerskem in Koroškem neverjetne žrtve, pa tudi vzdržujejo šole, ki so na višku, s prvovrstnim učiteljstvom in z vsemi pripomočki. Mi pa naj bi gledali? Kje je bajka bogate Jugoslavije? Vseh sredstev ne moremo črpati iz državne blagajne, ostaja nam še vedno naše staro geslo: **Samopomoč.**

V prepričanju, da bodo zlasti mariborski in okoliški Slovenci imeli dovolj razumevanja za geslo samopomoči, s katerim smo si v časih avstrijske sužnosti ohranili vojo nacionalno bitnot, prirejajo mariborske podružnice CM — moška, ženska in železničarska — to nedeljo, dne 1. oktobra 1922, obmejni večer in kličejo vse Slovence, da se te prireditve, ki se bo vršila v vseh prostorih Narodnega doma, udeležijo v velikem številu.

Zavedajmo se, da je vsaka krona kamen za utrjenje naše meje.

Zavedajmo se, da bomo samo z lastnimi močmi dosegli varstvo tega, kar imamo in rešili to, kar nam je ukradeno.

In končno: Maribor je le par kilometrov oddaljen od meje!

Čičerin o ruski zunanji politiki.

Ob koncu svojega bivanja v Berlinu, je ruski boljševiški državnik Čičerin sprejel zastopn. »Vossische Zeitung« ter mu podal glavne smernice nove ruske aktivne zunanje politike iz katerih omenimo nekatere, ki so važnejše za razumevanje ruskih boljševiških načrtov za bližnjo bodočnost.

Čičerin je izjavil zastopniku nemškega lista, da stopa Rusija sedaj pred svet kot sila prve vrste. Očrtal je stadije ruske boljševiške zunanje politike za časa blokade, za tem za časa trgovskih pogodb ter po Genovi. Danes gre Rusija korak dalje ter zahteva, da se ji dovoli sodelovati s soodločujočim glasom pri reševanju vseh velikih internacionalnih vprašanj. Pod aktivno politiko pa Čičerin nikakor neče razumeti agresivne politike; pred očmi ima dva cilja: sigurnost ruskih mej in dvigovanje ruske produkcije. Sigurnost mej pušča odprto pot političnim kombinacijam, da si Rusija sama stori osiguranje internacionalni položaj. Pod tem razume Čičerin ne samo omejitve rovarjenja proti sovjetski oblasti, ampak tudi onemogočenje neprijateljskih koalicij, v prvi vrsti onemogočenje, da bi se na sosednjih obalah Rusije stvorile take razmere, ki bi jo lahko ogrožale.

Na to je Čičerin karakteriziral način francoske in angleške politike napram Rusiji. Kmalu po sklenjenem miru v Brestu Litovskem je prišel k Čičerinu v Moskvo senator Lubersac, ki je sedaj sklenil znano pogodbo s Stinnesom, ter govoril zelo oduševljeno o sovjetski rdeči vojski. Med tem pa je Clemenceaujeva politika uničila poskuse francoskih elementov za zblizanje z Rusijo. Glasom vesti, katere je takrat dobil Čičerin, sta razdelili Francija in Anglija Rusijo v dve interesni sferi in sicer v severno, angleško ter v južno, francosko. Toda Lloyd George je kmalu opustil to politiko ter počel delati na sklenitve trgovskih pogodb. Nasprotje med angleško in francosko politiko napram Rusiji, ki se je od tega časa vedno bolj poglobljalo, je izbruhnilo z vso silo na dan na veliki konferenci v Genovi.

Rusija je prepričana, da pomeni izmirjenje z Anglijo in Francijo pravi mir sveta in definitivno rešitev vseh onih konfliktov, ki danes razdružujejo in slabe Evropo. Ena temeljnih idej ruske zunanje politike je, stopiti v prijateljske odnose z vsemi onimi narodi, katerih obstanek je ogrožen. Na ta način je stopila Rusija tudi z Nemčijo v prijateljske odnose. V svojih odnosih napram nemški državi vidi nova aktivna ruska zunanja politika temeljni sestavni del svojega svetovno-političnega položaja. Toda iste ideje in isti interesi, ki so zvezali Rusijo z Nemčijo, so jo zblizali tudi z raznimi azijskimi narodi. Pri vsem pa se drži Rusija trdno svoje parole: mir in trgovina. —

A. K. Ptujski:

Melanholični utrinki.

(Dalje.)

Mrtvo je okrog sive palače, v kateri kraljuje neodvisna Pravica ob strani mrzlega Paragrafa, ki krivične obsoja, pravične oprošča, ki odločuje o prostosti in kazni, često o biti ali nebiti. Vsi počivajo danes, sodniki in odvetniki, tožitelji in toženci, priče in izvedenci. In mrtvo je zunan, kako je mrtvo onkraj debelih zidov z malimi močno omreženimi okni, kjer sedijo po celicah tisti, ki so v življenju težko žalili njo, ki v tej hiši kraljuje.

Mir in molk vlada danes tudi v ponosni palači, ki je posvečena zlatemu bogu, okrog katerega plešejo s peklenskim šundrom divji ples nikoli siti borzni volkovi. Danes počivajo tudi špekulantje s cenami in valutami.

Nedaleč od te palače stoji še bolj inpozantna njena posestrima. Iz samih trdih žuljev je sezidana in tudi marsikateri krivični kamen je v njej. Ali kaj zato! Saj denar, ki se tu steka ne diši in v tej hiši se združuje v vsemogočni kapital, ki steza kakor polip svoje dolge lakti na vse strani, ter pograbi in po-

grize, kar doseže. Ali danes počivajo celo bančne transakcije. Vse tiho je tudi tam okrog prijazne zgradbe, v kateri razodeva večer za večerom večnomlada hčerka Apolonova, božanstvena Talija, čedalje bolj redkim oboževalcem svoje čarobne dražesti.

Politične vesti.

* Ustanovitev nemške stranke v Mariboru. Torkova številka »Neuesdeutsches Volksblatt« prinaša na uvodnem mestu sledečo hrzvojavko iz Maribora, datirano z dne 23. sept.: »Izpolnila se je dolgočrajna želja nemškega prebivalstva v Sloveniji. Pokrajinska uprava v Ljubljani je na prošnjo nekaterih širom Slovenije znanih Nemcev dovolila ustanovitev nemškega društva za Slovenijo. Društvo se imenuje: »Politischer und wirtschaftlicher Verein der Deutschen in Slowenien«. Sedež društ. je Maribor. »Deutsches Volksblatt« kot lojalni, protišovinističen list dosledno piše le »Marburg«. Op. ured.) Kakor določajo pravila, ima društvo nalogo, v političnem, narodnem in gospodarskem smislu probujati Nemce v Sloveniji in varovati njihove narodne in gospodarske pravice po načelu »Staatstreue und Volkstreue«. Društvo bo skušalo zagotoviti vsem stanovom gospodarski napredek, kakor je sploh glavni namen novega društva dobrobit Nemcev v Sloveniji. Definitivna ustanovitev društva se bo izvršila prihodnje dni. — »Deutsches Volksblatt« pozdravlja ustanovitev nemške politične stranke v Sloveniji v posebnem članku, s katerim se bomo pečali v jutrišnji številki, ko bomo zavzeli k temu političnemu dogodku, ki ga je sicer bilo pričakovati, svoje načelno stališče.

* Pacifist Radić se pripravlja na vojno. V Radićevi republikli je začelo pokati. Več njegovih »zvestih« ga je zapustilo in izstopilo iz stranke. Zato je sklicel Radić minulo nedeljo svoje poslanice ter se z njimi posvetoval, kako bi se vzdržalo jedinstvo v njegovi republikanski stranki. Radić je govoril tudi o bodočih volitvah. Povdarjal je, da morajo biti hrvatski republikanci do volitev vsaj na zunan pacifisti, toda ob volitvah se ne smejo ustrašiti tudi prelivanja krvi. Tako naj se vedejo tudi seljaki. Na zunan mirni, naj se tajno sestajajo na skrivnih mestih, po vinogradih in drugod. K vojakom jim ni treba, toda ob volitvah bo treba tudi žrtve in naj se pripravijo tudi na boj z vojaško silo. Nadalje je Radić izjavil, da mora pozdraviti tudi Hrvate v Ameriki, »ker imajo težke dolarije in Hrvatska jih neizogibno rabi«. Hi koncu je še izjavil, da bo pozdravil tudi srbske seljake, dasiravno so nekulturni

praznih žepov proti domu k izstradanim družinam. — Njim nasproti v skritek kotu tičita dve sumljivi prikazni. Malo pijeta, potihoma govorita, živahno gestikulirata drug v drugega. Od časa do časa se ozreta na okrog, kakor da se hočeta prepričati, dali jima kdo prisluškuje. Zdi se, da kujeta zločeste načrte za prihodnjo moč. Natančno prevdarjata o dobičkonosnosti tega in onega podjetja. In kot izvežbana kriminalista pretehtata vsak mogoči riziko in vsak nevarnostni kolificijent.

Srta pred praznoto te popade, ko pridež v kavarno. Dva gosta polnita ves veliki glavni prostor. Takoj za vhomom sedi, kakor vsako nedeljo, vedno pri istem oknu visok uradnik v pokoju. Cel hrib tu- in inozemskih listov leži na njegovi mizi. Vestno jih prelistava, kakor da študira važne spise. Svoječasno je dajal, o čemer ne sme nihče dvomiti, vladi najboljše nasvete za njene ukrepe. Danes čita, kaj drugi ukrepajo in često se nagrbanči, kakor v znak graje, njegov itak resni obraz v še ozbilnejše črte. — Daleč proč od njega si je uredil pri največji mizi svojo pisarno mož srednjih let, priprosto oblečen, blede, ves obrbit, z dolgimi lasmi. Na mizi ima črnilnik, pero in papir. Po stolicah okrog njega lež

grize, kar doseže. Ali danes počivajo celo bančne transakcije. Vse tiho je tudi tam okrog prijazne zgradbe, v kateri razodeva večer za večerom večnomlada hčerka Apolonova, božanstvena Talija, čedalje bolj redkim oboževalcem svoje čarobne dražesti.

Vgostiš se nato v gostilni postranske ulice. V temni zatohli sobi sedijo v enem kotu trije možje koščentih lic. Malo govorijo, vstrajno pijejo. Ni težko prorokovati, da bodo tekom popoldneva zabili v alkohol še zadnje ostanke trdega tedenskega zaslužka in da se bodo rugali ob mraku polnih glav in

in krivoverci; usmilil se je tudi Slovencev, ter jih pozdravil, dasiravno so le »špekulantje«. Po Radićevem prerokovanju bodo torej prihodnje volitve na Hrvatskem krvave...

* Gibanje ruskih monarhistov. V drugi polovici oktobra se vrši v Franciji drugi ruski splošnomonarhistični kongres. Kakor doznava »Raj«, se bodo na tem kongresu rešila vprašanja, ki sedaj cepijo vrste ruskih monarhistov, med njimi vprašanja prestolonasledstva, vodstva monarhistične vstaje in bodočega programa monarhistične organizacije. Največ preglavic dela monarhistom nejasni zakon o prestolonasledstvu. Nekateri skupine se vestno drže teh predpisov (legitimisti), druge pa so za svobodno izvolitev carja. Na ruski prestol upajo štirje kandidati: Ciril Vladimirovič, Dimitrij Pavlovič, Nikita Aleksandrovič in Nikolaj Nikolajevič. Največ izgledov ima za slučaj, da bi bila v Rusiji vzpostavljena monarhija, znani ruski vojskovedja Nikolaj Nikolajevič. Za njegovo kandidaturu bi se mogle zediniti vse monarhistične skupine, njega so priznali cerkev, armada in kozaki. General Wrangel mu je izrekel pokorščino. K skupini Nikolaja Nikolajeviča spada tudi zemskij sabor v Vladivostoku, kamor je odpotoval v posebni misiji general Lolvičij.

* Vprašanje razorožitve in dogodki na vzhodu. Tajnik mornarice Zedinjenih držav je izjavil, da Zedinjene države ne bodo pričele z razorožitvijo svojega brodovja, predno Francija in Italija ne ratificirata tozadevne pogodbe. Vreda se boji, da bi dogodki na bližnjem vzhodu zamogli dovesti posamezne države, ki so pogodbo sicer podpisale, da bi izpremenile svoje načrte glede razorožitve brodovja in bi za Zedinjene države ne bilo ugodno, če bi s tem pričele, predno ostale države ratificirajo pogodbo.

Dnevna kronika.

— Na celjskem shodu SLS dne 24. t. m. je dr. Korošec glasom »Slovenčevga« poročila med drugim izrekel modrost, da je demokratska stranka v zadnjem času po svojih najboljših možeh nastopila isto pot, kot jo hodi klerikanska stranka — pot najvišje samouprave pokrajine. Smola je samo to, da obstajajo sklepi lanskega kongresa Demokratske stranke o dekoncentraciji uprave in o samoupravi naroda v pokrajinah ali oblastih; dalje je smola dr. Korošca, da obstoja tudi že zakon o razdelitvi države v oblasti in o široki samoupravi teh pokrajin, širši, nego si jo je sam Korošec kdaj pod Citinim okriljem mogel sanjati. Dr. Korošec postaja očitno senilen in pozabljiv, ker bi sicer »1500 ljudi« na celjskem shodu, med njimi vse polno inteligence, ne bilo moglo mirno prenesti takih očitnih neresnic.

— **Jadranska Straža** V prvi polovici tekočega leta ustanovilo se je v mestu Splitu, kojega prebivalstvo se

odlikuje brez dvoma po najjačji nacionalni zavesti, društvo »Jadranska Straža«, koje namen je zainteresirati celotni naš troimeni narod za našo 600 km dolgo jadransko obalo in pa za varuha te obale — za našo mornarico. V svrhu boljše propagande ustanovilo je društvo list »Jadransko Stražo«, kojega naloga je, da propagira obrambo jadranske obale, potrebo močne vojne mornarice, katere edina edina moča brani našo obalo, zasigurati našo pomorsko plovitbo in trgovino. »Jadransko Straža« bo posvečala svojo pažajo vsem ostalim pomorsko-obrambenim potrebam, pospeševala bo pomorsko ekonomske zadeve kakor: brodarstvo, gradnjo ladij, ribarstvo ter konečno tudi pomorski šport. Poleg tega bo list tudi glasilo društva in prinašal vse društvene in organizacijske vesti. Našo javnost, posebno pa še različna naša društva, čitalnice, kakor tudi kavarne in druga slična podjetja opozarjamo na ta list ter prosimo, da list naroče. Prva številka tega lista izide začetkom oktobra ter bo nato redno izhajala vsakega 1. in 15. v mesecu. Naročila za »Jadransko Stražo« sprejema založba »Jug« v Ljubljani, Pred škofijo štev. 21, ki rade volje pošlje tudi prvo štev. na ogled.

— **Žrtve tihotapstva.** Kakor poroča graška »Tagespost«, je v soboto krog 19. ure zvečer v bližini ceste Spilje—St. Ilj na državni meji nek naš obmejni stražnik zasledil dva mlada tihotapca ter, ker sta bežala, oddal za njima več strelcov, s katerimi je zadel enega smrtonovarno. Na lice mesta je prihitel tudi nek v bližini se nahajajoči avstrijski finančni stražnik. Neranjeni tihotapca jo je pobrisal, poprej pa je še oropal ranjenega tovariša. Naš jugoslovenski stražnik se za ranjenega ni dalje brigal, obrnil se je ter odšel hladnokrvno nazaj na jugoslovensko stran meje. Za ranjenega se je zavzel avstrijski finančni stražnik ter hitel po zdravniku, toda predno je ta prišel, je ranjenec vsled izkrvavljenja že umrl. Prepeljali so ga v Spilje, kjer so ga pokopali. Identitete niso mogli dognati. Radovedni smo, če je našim oblastem znan ta slučaj in kaj mislijo ukreniti proti »človekoljubnemu« stražniku?

— **Brezplačna vožnja za invalide.** Po odredbi prometnega ministra imajo invalidi pravico do proste vožnje po železnici in na parobrodih v služajni kadar potujejo na pregled v zadovahlj podpore, v bolnice ali zdravilišča ter k zdravnikom, v invalidski ali ortopedični zavod. Proste karte za te vožnje preskrbuje Središnji odbor udruženja ratnih invalida u Beogradu.

— **Načrt invalidskega zakona** bo že ta teden končan in predložen zakonodajnemu odboru.

— **Smrt češkoslovaškega turista pod Triglavom.** 19-letni češkoslovaški dijak Emanuel Kusz je na svojem potovanju po naši državi splezal na Triglav. Na povratku v dolino je na Bambergovih poti zabredel v zagato, kjer ni mogel niti naprej niti nazaj. Obnemogel je,

raztrešeni časopisi in revije. Nervozne so njegove kretnje. Zdaj vrže par besed na papir, zdaj se zazre v dim, katerega vleče iz cigarete, kakor da išče v dimu primernih misli in besed, in potem vzame za en hip zopet časnik v roke. Kdo je? Morebiti je reporter, ki fabricira za toliko in toliko vinarjev vrstico najnovejše novice. Nemara je poet, ki se trudi da izlije svoja lirčna čustva v čimnajprikladnejšo obliko. Mogoče da je novinar, glasnik javnega mnjenja, ki zbira ravnokar v močno papiriran uvodnik najkrepkejše argumente, da lopne po nasprotniku svojega resničnega ali pa tudi namišljenega prepričanja. Še štirje gosti so v lokalu. Tam zadi v oddeljeni sobi malikujejo s fanatično vnemo, v potu svojih obličij na zeleni mizi, žrtvenik boginje dovoljenih in prepovedanih iger. Kakor v cerkvi molčijo. In vsakoteri izmed njih upa na tihem, da bude nestanovitna, svojeglavna boginja konečno ravno njemu naklonila svojo dobrohotnost. — Pri blagajni pa se medtem dolgočasi in zdehava blagajničarka, dočim posedevaajo natakariji v usnavajočem bredelju po praznih stolicah.

(Konec prih.)

pašel v prepad, kjer je ostal mrtev. — Neka deklica je slišala klicati na pomoč, o čemur je obvestila ljudi. Več vaščanom in orožnikom iz Mojstrane so je po dolgotrajnem iskanju posrečilo najti ponesrečenca. Pokopan je bil v Mojstranah.

— **Razbojniki napadli vlak.** Iz Ceti- nja poročajo: V nedeljo so razbojniki napadli vlak na progi Bar—Virpa- zar v bližini postaje Mušnice. V vlaku je bilo slučajno nekaj vojakov in orož- nikov, ki so takoj otvorili borbo z ro- parji, katere so po kratkem boju pre- magali in ujeli. Pri tem je bilo 6 voja- kov in 1 orožnik ubitih. Vlak je imel vsled tega dogodka osem ur zamude.

— **Čilski konzul v Beogradu.** Kon- zularni zastopnik republike Čile za Poljsko in Jugoslavijo, don Carlos Mu- ntor Hurtado, ki je rezidiriral do nedav- na v Varšavi, se je preselil sedaj v Beograd, ker ima republika Čile več stikov z Jugoslavijo nego pa s Poljsko.

— **Srbohrvatski kurzi v Pragi.** Češ- koslovaško-jugoslovenska liga v Pragi otvori v zimskem času več kurzov za srbohrvaščino in sicer za začetnike in za nadaljevalce v zvezi s trgovsko ko- respondenco, oziroma jugoslovensko literaturo. Kurzisti bodo poleg tega prirejali izlete, predavanja, literarne večere itd.

— **Prodajanje peciva in kruha na trgih in po ulicah v Novem Sadu pre- povedano.** Kakor poroča »Deutsches Volksblatt« je novosadska občina pre- povedala prodajanje peciva in kruha po trgih in ulicah in sicer iz higienni- nih vzrokov. Taka prepoved bi bila zelo umestna tudi pri nas.

— **Subotiška mestna uprava v fi- nančni krizi.** Subotiški občinski svet je svojčas izglasoval za mestno občino kredit v znesku 60 milijonov dinarjev. Ker mestna uprava dosedaj nikjer ni dobila posojila, je zabredla v težko fi- nančno krizo, da ne more izplačati niti ... svojemu uradništvu.

— **Laši-zdravnik.** V Alibunarju se je pred nekaj meseci naselil ruski be- gunc Marko Dimitrijevič ter začel tam izvrševati zdravniško prakso. — Zdravstveni odsek za Banat, Bačko in Baranjo je dognal, da alibunarski »zdravnik« nima predpisanih izpitol in zdravniške diplome ter mu je pre- povedal izvrševanje zdravniške prakse. Radi lažne diplome pa se bo g. »zdrav- nik« zagovarjal pred sodiščem.

— **Zavod za umobolne v Vojvodini.** Glasom odloka novosadskega zdrav- stvenega odseka se ustanovi v kratkem v Kovinu (Banat) zavod za umobolne, ki bo najmoderneje urejen. To bo edini zavod te vrste v Vojvodini, kjer so ga dosedaj popolnoma pogrešali.

— **Kongres stavbenikov v Zagrebu.** V nedeljo dne 24. t. m. se je vršil v Za- grebu kongres stavbenikov, katerega se se udeležili delegatje iz cele države, med drugimi tudi iz Maribora, Celja in Ljubljane. Soglasno so se sklenilo, da se izda za prihodnje leto koledar »Graditelji« in poseben strokovni list, ki bo predvsem posvečen stavbenemu gi- banju v Jugoslaviji. Sprejeta je bila tudi resolucija, ki zahteva enotni obrt- ni zakon za celo državo. Za predsedni- ka je bil izvoljen g. Vidman iz Sreška. Eksekutiva društva se za tekoče leto preseli v Sarajevo, prihodnji kongres pa se bo vršil v Beogradu.

Dopisi.

Slovenska Bistrica. V sredo dne 26. septembra je umrl Peter Novak, posest- nik, gostilničar in bivši štaj. deželni poslanec. Pokojni je neumorno deloval skoraj v vseh korporacijah. Bil je so- ustanovitelj in častni član tukajšnje Čitalnice in Posojilnice. Ob prevratu je bil imenovan za vladnega komisar- ja tuk. okr. zastopa. Istotako je bil član krajnega šolskega sveta ter bil vedno velik prijatelj in vnet zagovornik učitelstva in šolske mladine. Peter Novak jekbil daleč na okrog znan kot zba- čajen mož, ki si je stekel za Sloven- stvo izredne zasluge. V najhujših letih, ko se je preganjalo Slovence — je bil v prvih vrstah ter branil čast in ponos slovenskega naroda. S pokojnim Lov- ro Stepišnikom in Josip Vošnjakom je začel klicati Slovence — ter jih ob vsa- ki priliki vzpodbujal in navduševal. S mrtjo tega iskrenega narodnjaka iz- žubi cel slovenjebistriški kraj naj-

boljšega moža. Naj počiva v miru! — Tukajšnji artilerijski oddelek, to je 3. brdska divizija Drav. artil. prka, je premeščen v Maribor. Semkaj pride zbirališče mladih konj (remont).

Slovenska Bistrica. Tukajšnji zdrav- nik dr. Marcius izstavlja celo slov. strankam zdravniška spričevala v nemškem jeziku. To je že višek predrz- nosti. Priporočamo ga merodajnim oblastvom, da ga primerno poduče. Ne moremo pa razumeti, da ga celo neka- tere slovenske rodbine kličejo, ko je vendar vsem znano, da imamo dobrega slov. zdravnika, takorekoč domačina dr. Jagodiča. Jeli to zavednost in na- rodni ponos... — Cene najvažnejših življenskih potrebščin so tukaj neznos- ne. Največji izkoriščevalci so pa me- sarji, ki prodajajo meso veliko dražje kot v Mariboru in v Ljubljani. Za sra- ro kravje meso zahtevajo 52—54 pro- kg. Dosti temu je krivo mestno prebi- valstvo samo, ki to izsesavaanje mirno gleda, mesto da bi vsak slučaj prekora- čanja cen javilo okrajnemu sodišču. Skrajni čas je, da stopi pravilnik k za- konu o pobijanju draginje v voljavo. Pri nas bi bilo treba temeljite remede- re in stroge kontrole, da se tem veriž- nikom vendar enkrat stopi na prsca.

Mozirje. Ker dopisna trojica iz Mo- zirja v »Slov. gospodarju« neprestano in predrzno išče, naj tudi najde prvi in zadnji odgovor. Da je bil Sokol v Mozirju potreben oživljenja in očišče- nja, je res. Ponosen in vesel pa je da- nes vsak član, da je očiščen ščit vseh madežev. Da bi pa naj bil Sokol sploh in posebno še danes odgovoren za uboj v Strugah, ki ga je izvršil pred tride- setimi in štirimi leti zverina, ki že ta- krat in pet let prej ni bil član Sokola, to je ravno tako, kakor če bi nsoval enega izmed dopisnikov zato, ker je doma iz krajine, znane po ropih in umorih. Z mrhoviščem je pač taka, da ga zahteva ne samo zakon ampak živa potreba ljudi, ki jim mrhovina ne gre v slast, pa če je tudi namočena v bistro tekoči Savinji. Značilno za višino zna- čaja in kulture pa je, da se morejo do- pisi, kot so iz Mozirja v »Slov. gospodarju«, napisati, priobčiti in čitati. — Dopisnik, urednik, in naročnik ne po- trebujejo nobene označbe več, ker je v našem jeziku tudi ni.

Mariborske vesti.

Maribor 28. septembra 1922.

m Gg. trgovcem! Uprava Narodne- ga gledališča v Mariboru se nahaja vsled nezadostnih subvencij, posebno s strani vlade, letos v precej težavnem položaju. Ker je potrebno, da se naše gledališče ne le obdrži na dosedanji vi- šini, temveč se že z ozirom na tujski promet našega obmejnega mesta izpo- polni tako, da ne bode zaostajalo za drugimi na višku stoječimi gledališči naše države, je potrebno, da se tudi naš stan odzove prošnji gledališke uprave, s katero se je obrnila na trgovski gre- mij in podpre po svojih močeh to vele- važno kulturno institucijo. Gremij na- znanja radi tega vsem svojim članom, da bodo odposlanci gledališča v pri- hodnjih dneh obiskali trgovske in in- dustrijske tvrdke glede prispevkov v denarju ali naturalijah, katere potre- buje gledališče za svojo opremo. Želeči je, da jih gg. trgovci ne odpuste popol- noma praznih rok, saj ima vsakdo v svoji trgovini gotovo kako stvar to je ostanke manufakturnega blaga, kak nemodern komad konfekcije, oprave, nadalje papir, les, barve itd., kar mu ne bode brez večje škode težko pogrešati gledališče na more take predmete do- bro vporabiti. S takimi darili bo gle- dališki upravi mnogo pomagano, ker bodo v veliki meri zmanjšali izdatke. Trgovski gremij v Mariboru.

m Geslo nemškega obrambnega dela je bilo in je še sledeče: »Wir wollen, dass deutsch bleibt, was deutsch ist, und deutsch wird, was deutsch war.« Ne govori samo, ampak tudi delajo. Preko naše meje na severu prihaja množica knjig, brošur, koledarjev. Pri- hajajo osebni agitatorji. — Kaj pa mi? Zanemarjamo svoje edino organi- zirano obrambno društvo, »Družbo sv. Cirila in Metoda.« — Temu mora biti konec. — Sramota se je zgodila lansko leto, ko je ostala prireditelj CM-po- družnic neobiskana, ko so jo ignorirali celo predstavniki naših uradov. — Ta

sramota se ne sme ponoviti. — V ne- deljo, 1. oktobra zvečer je letos prire- ditev združenih mariborskih CM-po- družnic, na katero kličemo vse, kar ima kaj smisla za nacionalno delo.

m Naš promet. Prejeli smo: Neka tukajšnja veletrgovina je odposlala po železnici dne 5. avgusta 1922 pošiljko železnine v Šibenik. Ker blago le ni dospelo na naslovnik, je tvrdka po informacijah dognala, da leži še vedno na Teznu! Na tozadevno urgenco je že- leznica izjavila, da je promet čez Za- greb zaprt. Krivda leži v prvi vrsti na državni železnici, ki ne zna disponirati z vozovi, v drugi pa pri juž. žel., ki po- rine blago na Tezno, ne dabi odpošilja- telja obvestila, ki bi ga sicer bil odpo- slal preko Ljubljane. Škoda trpi kupec, ki blaga ne more prodajati in prodaja- lec, ki ne sprejme plačila. Trpel pa bo spet konzument. Tu je vzrok draginje in problem valute.

m Mariborska koč. V nedeljo je bilo pri Mariborski koči živalno vr- venje. Poleg mnogih gostov je prišlo na izlet nad 20 nastavljenecv firme Pinter & Lenart iz Maribora, kamor sta jih povabila oba lastnika firme, tako, da je bila za novega najemnika pravcata preizkušnja, ki jo je izborno prestal. Postrežba je bila vkljub nava- la točna, jedila prav dobra. Popoldan se je na razniju peltel jarec in okusna pijača je vsem gostom izborno pri- legla. Toplo priporočamo Mariborsko koč, ki se ji pod novim vodstvom obe- ta lep napredek.

m Za otroško bolnico kraljice Mari- je se nadalje prispeli sledeči prispevki: Šolsko vodstvo Kapela-Radenci 720 K, šolsko vodstvo Loče-Poljčane 1300 K, okrajni zastop Slo. Bistrica 2000 K, šol- sko vodstvo Velenje 1312 K, šolsko vod- stvo Sv. Lovrene na Dr. p. 524 K, rav- nateljstvo zdravilišča Rogaska Slati- na 4000 K, ravnateljstvo zdravilišča Rogaska Slatina — dohodek koncerta 5000 K, občina Vransko 394 K.

m Kdor še ni poizkusil prijetne vožnje po beneških gondolah, naj se pogunca v nedeljo 1. oktobra čez slav- ni pobrežki brod na veselico pevskega društva »Zarja«.

m Prodaja konjev. 5 konjev se bo prodalo na javni dražbi dne 15. t. l. ob 9. uri popoldne na majhnem vežbališ- ču v bližini Meljske vojašnice, k čemur se vsi reflektanti tem potom poži- vajo.

m Podružnica Maribor Z. J. Z. pri- redi v petek dne 29. septembra t. l. ob pol 20. uri javen šoh v Narodnem do- mu. Dnevni red obsega poročilo o pragmatiki, stanovske zadeve in lokal- ne politike. Poročajo poslanec tov. De- žič, predsednik Zveze tov. Korošec in drugi. Železničarji, vsi na šoh. Odbor. **m Truplo žnakerja,** ki je pred 10 dnevi izginil, so v torek potegnili na Bregu pri Ptinju iz Drave. Pri obdukciji so ugotovili na glavi tri rane, kar potrjuje sum, da je umrl nasilne smrti. Pri njem so našli listnico, nekaj denarja in uro. Pokopan je na Bregu.

m Dober ogen. V sredo je aretirala policija na Aleksandrovi cesti že zna- nega tihotapeca Leona Bakšiča in vo- jaškega begunca Karla Kramberger- ja. Prišla sta iz Nemške Avstrije ter prinesla s seboj seveda razno blago. Za carinarnico je govorila policija, ki je izročila Krambergerja vojaški oblasti, Bakšiča pa v zapor, da odsedi še neko staro kazen radi tihotapstva.

m Suknja ukradel. V restavraciji pivarne Götz si je večeraj neznan pri- jatelj zimskih sukenj »izposodil« suk- njo Petra Mahniča in izginil. Oškodov- ani trpi 4800 K škode, ki je tera bolj občutna, ker nastopa zima, a možakar nima suknje ne denarja, da bi si na- bavil novo.

m Tatvine koles so v Mariboru zo- pet na dnevnem redu. Včeraj je neznan uzmovič ukradel iz veže pred pisarno dr. Jurečka črnopleskano dvokolo, znamka »Waffenrad«, št. 181.691, last trgovca Zwerlina na Aleksandrovi ce- sti. Kdor izsledi tatu, dobi 1000 K na- grade.

m Velika kavarna. Najmodernejša kavarna v Sloveniji. Na razpolago tu in inozemski listi, Eleganten Bar. — Dnevno koncerti.

m Nehvaležen prijatelj. Petra Ma- liča, šoskega slugo je na cesti ustavil njegov znanec iz vojaške dobe, nek Fi- lipič iz Slov. Gradca, ter ga prosil za

podporo. Ko je Malič vzel iz žepa list- nico, mu jo je Filipič iztrgal in zbežal. V listnici je imel 480 kron denarja.

m Cirkus »Drina«. V četrtek, dne 28. septembra. Rokoborba. 1. par: Tscharre proti Stokič. 2. par: Tom Sa- jer proti Draženovič. 3. par: Keč en Keč Popovič proti Šturman, Boksanje. Efendi proti Zanelatto. Danes svečan benefis znanega mariborskega atleta Alojzija Tscharre, kateri pokaže še v Mariboru neznano borbo z bikom. V petek dne 29. septembra: Benefis g. Tom Sajera.

Narodno gledališče.

Repertoire:

Četrtek, 28. septembra: Običan čo- vek. A.

Petek, 29. septembra: Zaprti. Sobota, 30. septembra: Hlapci. B.

— **Znani in priljubljeni dramatik »U- čiteljica« in »Kirke«, dr. Al. Remec,** je poslal mariborskemu gledališču svoje najnovejše delo »Užitkarji«, ki jih v kratkem vprižori mariborsko gleda- lišče.

Sokolstvo.

o Bratje in sestre iz Maribora in okolice! Vaš najmlajši brat Sokol v Jarenini priredi v nedeljo dne 1. okt. na Pesnici veliko veselico in vinsko trgatav. Najsevernejši bratec pričaku- je obilo udeležbe. — Zdravo!

o Vuzenica. Dne 15. oktobra t. l. pri- redi Sokol Muta-Vuzenica javni na- stop svojih oddelkov in sicer ob 14. uri (2. uri pop.) na dvorišču narodne šole v Vuzenici. V slučaju slabega vreme- na je nastop dne 22. okt. Posebna toč- ka: nastop s kiji. Prijatelji od blizu in daleč, pristržno vabljeni! Zdravo!

Sport.

Prvenstvena tekma Svoboda-Mari- bor se vrši dne 1. okt. t. l. t. j. v nede- ljo ob 15. uri popoldne na mariborskem igrišču in ne kakor prvotno poročano ob 10. uri. Tekma obea biti zelo za- nimiva ter bo prišlo cenj. občinstvo gotovo na svoj račun. Sedi g. Franki.

Objave.

§ Prostovoljno gasilno društvo v Razvanju priredi v nedeljo dne 1. okt. t. l. v gostilniških prostorih g. Černe v Razvanju društveno veselico, vinsko trgatav s plesom. Začetek ob 2. uri po- poldne. Vstopnina 5 Din. za osebo. Av- tomobilska zveza od Kralja Petra trga. Ker je čist dobiček namenjen za naba- vo gasilnega orodja se vsi prijatelji in dobrotniki društva vabijo na obilen obisk.

Gospodarstvo.

g Kraljeva dvorna spedicija »Orl- ent« d. d. je bila od generalne direktci- je Carina v Beogradu C br. 56.941-93 z dne 20. 9. 1922 postavljena carinskim posrednikom pri glavni carinarnici v Ljubljani, Jesenicah in Zagrebu, kjer bode izvrševala vse v carinsko stroko spadajoče posle. Kakor je razvidno, se to mlado domače trgovsko podjetje ne- pričakovano razvija in dnevno izpo- polnjuje vse v sped. stroko spadajoče panoge. Z ozirom na to, da je družba pred kratkim dvignila delniško glav- nico na 10,000.000 K, je postala ena najmočnejših družb te stroke v celi Ju- goslaviji.

g Knjigovodstvo v dinarjih. Iz Beo- grada javljajo, da je ministrstvo trgo- vine in industrije odredilo, da morajo vsi denarni zavodi odlej voditi račune v knjigah v dinarjih. Kaj pa indu- strijska in trgovska podjetja?

g Enotno delo na naših borzah. Do- zdaj je samo zagrebška borza ob sobo- tah počivala, beograjska pa poslovala. Od 23. t. m. pa tudi beograjska borza ob sobotah več ne dela.

g Izdelovanje službene obleke in kap. Ravnateljstvo državnih železnic v Sa- rajevu razpisuje na dan 2. oktobra t. l. pismeno ofertalno ilicitacijo za izdela- vanje službene obleke in kap. Blago dobavi ravnateljstvo samo. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pi- sarni trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

**Hipotekarna banka Jugoslovan-
skih hranilnic** se je v soboto 16. t. m.
ustanovila v Ljubljani namesto prej-
šnje »Kranjske deželne banke«. Delni-
ška glavica znaša 10 milijonov kron.
Predsednikom upravnega sveta je iz-
voljen dr. O. Fettič.

**Dobava kotlarskega materiala iz
bakra in medi.** Ravnateljstvo državnih
železnic v Sarajevu razpisuje za dan
10. oktobra t. l. ob 10. uri dopoldne
pismeno ofertalno licitacijo glede do-
have kotlarskega materiala iz bakra in
medi (ležišče za lokomotive, bakrene
cevi, bakrena pločevina, bakrena žica,
medena žica in medena pločevina). —
Predmetni oglas z natančnejšimi po-
datki je v pisarni trgovske in obrtne
zbornice v Ljubljani interesentom na
v pogled.

**Izvoz našega vina v Českoslovaško
republiko.** Najtežji korak je zapolnjen.
Imamo dogovorjen kontingent 150.000
hl vina, ki ga smemo tekom enega leta
uvoziti v Českoslovaško. Na nas je se-
daj ležeče, da ta dogovor izkoristimo.
Ako bomo čakali s prekrizanimi
rokami, da pridejo k nam
češki trgovci in vprašajo,
če imamo kaj vina na prodaj, dol-
go bomo čakali in malo prodali. Tako
lahko preteče eno leto in naš izvozni
kontingent ostane samo na papirju, ne
izčrpan. Sedaj je na naših vinskih tr-
govcih in eksporterjih ležeče, da poka-
žejo, kaj znajo. Doselej smo, žal, opažali,
da so mnogi od njih bolj razpoloženi
za uvoz tujega cenejšega vina k nam,
kakor da najdejo naši izborni vinski
kapljici odjemalce v tujih krajih. —

Mnogo smo zamudili v tem oziru, pa
sedaj ne smemo več odlašati. Treba je
iti takoj na delo. Seznaniti moramo
češke trgovce in češko publiko z naši-
mi izbornimi vini. Pokazati jim mora-
mo, kar imamo najboljšega in obsežni-
jih moramo kar najbolje in kar najso-
lidneje, da si zasiguramo trajne in do-
bre odjemalce. Zato tudi ne smemo pre-
pustiti izvoza vina nesolidni špekula-
ciji, temveč je potrebno, da otvorimo
izvezno združenje naših najboljših in
najagilnejših eksporterjev. Treba bo-
de, da si sami ustanovimo v Pragi in
drugod v českoslovaški republici svoje
zaloge ali pa vsaj preskrbimo solidne
zastopnike, tako da imamo garancijo,
da dobi češka publika naša vina v ro-
ke taka, kot so. Vse dosedanje izkušnje
kažejo, da so naša vina na českoslovaškem trgu

v največji meri sposobna za konkuren-
co. Izkoristiti moramo to ugodno situa-
cijo v blagor našega vinogradništva in
v blagor naše izvozne vinske trgovine.
Kot važen korak v tej smeri smatram,
da se ponovno snidejo vsi oni, ki se za
izvoz naših vin interesujejo. Kot član
komisije, ki je dogovarjala izvezni
kontingent vina z delegati českosloven-
ske republike, kakor tudi kot poznava-
lec razmer na českoslovaškem vinem trgu
vabim vse interesente, to je vinske tr-
govce, vinogradnike in tovariše stro-
kovnjake, naj se zanesljivo udeležijo
sestanka, ki se boče vršil v nedeljo, dne
1. oktobra t. l. ob 2. uri popoldan v pro-
storih državne vinarske šole v Maribor-
u. Na tem sestanku podal bom int-
erentom vsa potrebna pojasnila v tej
važni zadevi. — B. Skalický.

Bernhard Kellermann:

PREDOR.

Roman.
(Dalje.)

(59)

»Domnevam, da je,« je odvrnila zamišljena. »Vse-
kako je velika nesreča! Stopiva hitreje, Edith.« Maud
je ubrala jadri korak, htela je — res, kaj je htela?
Htela je kaj storiti . . .

Iznenada je nekoliko presenečena zapazila, da pri-
hajajo bliže. Vpitje se je glasilo močnejše. Tudi je videla,
da je brzoijavni drog, ki je ta hip še stal pokoncu, o-
mahnil in izginil. Žiče nad njo je drgetalo.

Nič več se ni menila za Edithina živa vprašanja,
ampak je vznemirjena urno htela naprej. Kaj počen-
jajo? Kaj se je zgodilo? V glavo ji je udarila vročina
in za hip jo je prešinila misel, da naj bi se vrnila in za-
prla v dom, kakor ji je velel Mac.

Pa se ji je zazdelo, da bi se pokazala bojzljivo, ko
bi zbežala pred nesrečniki iz strahu, da ji bo gledati
hudsko zlo usodo. Čeprav ne more koristiti izdatno,
vendar lahko stori nekaj. In saj jo poznajo vsi, ženske
in moški, in jo pozdravljajo ter se ji po svoje uslužu-
jejo, kjerkoli se pokaže med njimi. In Mac? Kaj bi storil
Mac, ko bi bil tukaj? Sredi med njimi bi stal . . .! je pre-
mišljala Maud.

Množica se je valila bliže.
»Čemu neki tako vpijejo?« je vprašala Edith, ki ji
je prihajalo tesno. »In zakaj pojo, mama?«

Resnično res, peli so. Z njimi je bliže prihajalo ru-
teče, zmedeno pevanje. Iz njega so se orili kriki in kliči.
Bila jih je cela vojska, razkropljena po sivi gruščevini,
glava pri glavi. In Maud je videla, kako je krdece z
lučanjem kamenja razdevalo malo gradbeno loko-
motivo.

»Mama —?«
»Kaj se godi? Ne bi bila smela z doma,« je Maud
pomislila in prestrašena obstala. A zdajle obrniti se ne
kaže; je prepozno . . .

Ljudje so ju že zapazili. Videla je, da so sprednji
zitegnili lakti proti njima in naglo krenili s svoje poti in
jo mahnil naravnost sem. Izpreletela jo je groza, ko je
opazila, da teko in dirjajo. Pa se je zopet osrčila, ko je
razvidela, da so večinoma ženske. »Saj so le ženske . . .«

Šla jim je naproti, te revice so se ji v hipu brezme-
jno zasmilile. Oh, Bog, menda se je res zgodilo nekaj
strašanskega!

Bližalo se je prvo krdelo žensk; slišalo se je, kako
»pijo.

»Kaj pa se je zgodilo?« je viknila Maud in njeno so-
čutje ni bilo hlinjeno. A ko je razločila teh žensk ob-
raze, je prebledela. Vse so bile videti zblaznele, zme-
dene; od dežja se je od njih cedilo, bilo so le napol ob-
lečene in v vseh teh stoterih očeh je gorel divji ogenj.

Niso je slišale. Niso ji odgovorile. Spačena usta so
cutila zmagodobitno in vreščavo.

»Vsi so mrtvi,« so vanjo jeknili rezki glasovi, kri-
čeči iz vse dane moči, v vseh jezikih. In nenadoma je
viknil ženski glas: »To je Macova žena, pobijte jo!«

In Maud je videla, — težko je očem verjela — ka-
ko je razcapana ženska z raztrganim krilom in od po-
besnelosti krivogleda pobrala kamen. Kamen je za-
svršal po zraku in jo obrnil po lakti.

Nagonoma je potegnila malo, prebledelo Editho k
sebi in se je vzravnala.

»Pa kaj vam je Mac storil?« je kliknila; oči so ji
bledile »plašene. Nihče je ni slišal.

(Dalje prihodnjič.)

Glavni urednik: Radivoj Rehar.
Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

„Croatia“

zavarovalna zadruga v Zagrebu, glavno zastop-
stvo v Mariboru

naznanja, da je svojo pisarno premestila

iz Cafove ulice št. 2 v Slovensko ulico št. 2,
I. nadstropje. Telefon št. 171. 1808 3-3

Mala oznanila.

Učenec se sprejme v speci-
rijsko trgovino. J. Sirk, Glavni
trg. 1814 4-2

Polkopeno banjo, pločevi-
nasto, kupim. Gregoričeva
14-II, vrata 6. 1831

Kuharico, dobro in pošteno,
išče boljše družina brez otrok.
Dobro ravnanje in lepa pla-
ča. Ponudbe je vpslati: Go-
spa Grete Kronfeld, Zagreb,
Preradovičeva ulica 4, III kat.
1815 2-2

Stroj za pletanje se proda.
Naslov v upravi. 1827

Hiša v Studencih z 4 stano-
vanji in vrtom se proda. Dve
sobi in kuhinja sta takoj pro-
sti. Posredovalci izključeni. —
Naslov v upravi. 1787 2-2

Išče se oženjen viničar brez
otrok ali pa z velikimi otroci.
Bisrica ob Dravi, vila Dro-
bac. 1799 3-2

Suhe gobe, lipovo cvetje,
brinjevo olje in poljske
pridelke plača najbolje tvrdka
Sire-Rant, Kranj, telef.
int. št. 9, in nudi po najnižjih
cenah na debelo sladkor,
riž, olje, kavo itd. Prosim
za ponudbe gob z vzorci. 1498

Učiteljica poučuje 6-10 letne
deklince boljših rodbin moderna
in praktična ročna dela. Pri-
glasiti: Aleksandrova cesta
št. 32-II, desno. 1828

Lepa moderna hiša v Mari-
boru, dvonadstropna, 24 oken
na ulico, z malim trgovskim
lokalom ter opravno, velikim
dvorščem in vrtom za zele-
njavo, vse v dobrem stanju,
se proda. Cena D 240.000.—.
Vpraša se Aleksandrova ce-
sta 32 v trgovini. 1802 3-3

Dijakinjo sprejemem na stano-
vanje in hrano. — Naslov v
upravi. 1832

Priporočam brivnico „Union“
na Glavnem trgu s prvovrstno
postrežbo. Roškar, poslovodja.
1750

Sprejmeta se dva dijaka ali
dijakinji ali dva gospoda na
hrano in stanovanje pri boljši
družini. Naslov v upravnistvu.
1835 2-1

Meblovano sobo za takoj, po
možnosti v bližini vinarske
šole ali na Koroški cesti, išče
učiteljica. Ponudbe pod „Čelje“
na upravo. 1830

Iščejo se

Mans, Marica in Rezika Kampost iz Tepenj pri
Konjicah radi dedščine. Zglasijo naj se pri Mirku
Kampost, Ljubljana, Tržaška cesta 19. 1829 2-1

Objava.

Dne 29. septembra 1922 ob 9. uri predpoldan
se vrši od strani glavne carinarnice v Mariboru javna
prodaja zaklanih svinj v težini 5.440 kg iz vagona
br. 122.415 na kolodveru v Mariboru.

Glavna carinarnica I. Reda v Mariboru
1837 28. septembra 1922.

Dražba lovov.

Lovska pravica krajevnih občin Žitenci in Po-
dova se da potom javne dražbe do 30. junija 1928
v zakup.

Dražba se vrši za občino Žitence v četrtek,
dne 12. oktobra 1922 ob 10. uri v občinskem
uradu pri Sv. Lenartu v Slov. gor.

Za občino Podova v petek, dne 13. oktobra
1922 ob 9. uri pri okrajnem glavarstvu v Mariboru,
v sobi št. 11-I. 1826

Sano, slamo, drva, premog, žito,
krompir, sadje in druge delovne
pridelke kupuje in prodaja ANDREJ
OSET, Maribor, Aleksandrova cesta
št. 57, Telefon št. 88. 1828

Prostovoljna dražba.

V soboto, dne 30. septembra
in 7. oktobra ob pol 9. uri se vrši
na Glavnem trgu prostovoljna
dražba postelj, omar, odej, bla-
zin, zagrinjal, žimnic, mir in
stolov. 1834

Amerikanska kuhinja
kavršno lahko nude le najboljši
hoteli, se nahaja na mirno
plavajočih, udobnih parobkih
UNITED STATES LINES
ameriške vlade — med Bre-
meam, Cherbourgom, New
Yorkom. Velike dobro zračene
posamezne sobe, ali dvojne
— sobe in skrbna postrežba. —
UNITED STATES LINES
BERLIN W 2; Unter den Linden 1 1187
ZAGREB: Viator konačite, Mihanovičeva ulica
in vsi večji pošni uradi.

Zahvala in priporočilo!

Z dnem 30. avgusta t. l. sem odstopil
od glavnega zastopstva zavarovalne družbe

„CROATIA“

s sedežem v Mariboru. Tem potom se za
hvaljujem sl. občinstvu za v toliki meri
izkazano zaupanje in istočasno priporočam
mojega naslednika g. Josipa Simčiča,
Slovenska ulica 2, ter prosim, da tudi mo-
jemu nasledniku izkažete isto zaupanje.

Priporočam se ter beležim

z odličnim spoštovanjem

1836 **Stevo Tončič, Maribor.**

Prevzetje trgovine!

Cenj. občinstvu naznanjam, da sem prevzela od
g. Frančiške Letonja

trgovino v Jenkovi ulici 6

in jo otvorim 2. oktobra t. l.
Prizadevala si bodem postreči svojim odjemal-
cem vedno s svežim maslom, skuto, mlekom, sme-
tanom, lepim krompirjem, svežimi jajci, različnim
namiznim sadjem in izvrstnimi vini v steklenicah, ter
sladkim jabolčnikom in hruškovcem po najnižjih
cenah. — Priporočam se

1833 **Fani Jakolič, Maribor**
Jenkova ulica 6.

Dežni plašči

došli. Velika izbira pri 1807 3-1
JAKOBU LAH, Maribor, Glavni trg 2.